



provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact

J.F. Bor
T 070 - 441 72 19
jf.bor@pzh.nl
H.R. Lesschen
T 070 - 441 60 06
h.lesschen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

6 december 2016
Ons kenmerk
PZH-2016-573554926
(DOS-2016-0003705)
Uw kenmerk

Bijlagen

1

Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Aan de voorzitter van het Algemeen Bestuur,
De heer ing. A. Aboutaleb

Onderwerp

Investeringsprogramma 'Investeren in vernieuwen'

Geachte heer Aboutaleb,

Ons college is verheugd dat wij ons gezamenlijke investeringsprogramma met de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, de Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ), de regio's Holland Rijnland en Drechtsteden gezamenlijk weer een stap verder kunnen brengen. De eerder verzamelde projecten zijn mede naar aanleiding van de gevolgde zienswijzeprocedure binnen de 23 gemeenten die zijn aangesloten bij de Metropoolregio verscherpt en geprioriteerd. Deze concretisering is gezamenlijk met ons gemaakt en wij herkennen ons hierin. Door het gereedkomen van de Roadmap Next Economy (RNE) kan dit traject nu samengebracht worden met het investeringsprogramma.

Het investeringsprogramma is daarmee gereed om inclusief een uitvoeringsstrategie inhoudelijk te worden vastgesteld.

Wij delen met u de urgentie om op basis van heldere projectverantwoordelijkheid nu aan de slag te gaan met de investeringen. Als provincie dragen wij bij in talloze projecten, maar ook in de aansturing van de uitvoering van het investeringsprogramma.

Het is goed dat een investeringsboard zowel bestuurlijk als ambtelijk de processen zal coördineren en de besluitvormende organen zal adviseren. Dit zonder overdracht van bevoegdheden. Als provincie participeren wij hierin. Onze provinciesecretaris zal deelnemen in de ambtelijke investmentboard, onze gedeputeerden economische zaken en verkeer en vervoer zullen participeren in de bestuurlijke investmentboard.

Belangrijk is voor ons college dat er, gelet op de gezamenlijke inbreng in de uitvoering, sprake is van evenredige vertegenwoordiging inclusief een roulerend voorzitterschap tussen de portefeuillehouders economische zaken van Rotterdam, Den Haag en de provincie.

De staande uitnodiging voor vertegenwoordigers van Holland Rijnland en Drechtsteden in beide boards juichen wij toe.

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.



Ter aanvulling van het reeds eerder vastgestelde investeringsprogramma heeft ons college zoals met u besproken kansrijke projecten in alle Zuid-Hollandse regio's opgehaald. Daar zijn een vijftiental projecten additioneel aan en aansluitend op de opgaven van het investeringsprogramma door ons college vastgesteld. Deze projecten vervolmaken het programma tot een provinciebreed investeringsprogramma waarin alle Zuid-Hollandse regio's zich kunnen herkennen. Conform afspraak behoeft dit deel geen goedkeuring van uw Algemeen Bestuur, maar vormen zij tezamen met het door u vastgestelde deel het volledige programma en bijbehorend kaartbeeld.

In aanvulling op deze brief verwijzen wij nog naar de zienswijzen van de regio Drechtsteden en Holland Rijnland die eerder mede op ons verzoek aan u zijn verzonden. Daarmee hebben beide regio's ook formeel ingestemd.

Wij zien onze gezamenlijke inzet op talloze dossiers als een goede invulling aan de ambitie om onze provincie en metropool toekomstbestendig te maken. Het investeringsprogramma is daar een essentieel onderdeel van.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,



drs. J.H. de Baas



drs. R.A.M. van der Sande

BIJLAGE

Toelichting op de projecten uit de overige regio's Zuid-Holland

Per regio is gekomen tot een focus van beeldbepalende projecten die de betreffende regio wil opnemen in het Investeringsprogramma. Een aantal van de projecten die door de regio's zijn aangedragen zijn reeds in het investeringsprogramma opgenomen.

Alphen aan den Rijn – Midden-Holland – Woerden

1. Door deze regio zijn de volgende projecten aangedragen: Mobiliteit: verbinden economische kerngebieden van het Groene Hart onderling en van het Groene Hart met de Zuidelijke Randstad
2. Rondje Rijn-IJssel
3. Groene Hart Werkt!

De overige projecten die zijn besproken worden verder meegenomen in de uitwerking van het Bestuursakkoord Alphen aan den Rijn – Midden-Holland – Woerden met de provincie Zuid-Holland.

Mobiliteit

Diverse knelpunten in de bereikbaarheid zijn gevoegd onder één noemer: het verbinden van de economische kerngebieden in het Groene Hart en de verbinding van de economische kerngebieden van het Groene Hart met de stedelijke omgeving. De economie draait in belangrijke mate op maakindustrie en logistiek. Onder deze noemer wordt aandacht gevraagd voor het oplossen van deze knelpunten, niet per project, maar als één geheel. Ook de corridor A12 (Logistieke hotspot A12) maakt hier onderdeel van uit. De corridor A12 is ook benoemd in het Regionaal Investeringsprogramma en een kwartiermaker voor dit project is aangesteld. De kwartiermaker voor dit project kijkt verder dan Zoetermeer-Gouda. Ook de Algera-corridor wordt door de regio aangedragen. Deze verbinding is reeds in het investeringsprogramma opgenomen. De verdubbeling van de spoorlijn Leiden – Alphen aan den Rijn - Utrecht staat als 'Limeslijn' in de bestaande projectenlijst bij het thema Campus Leiden.

De gebiedsverkenning Boskoop kan op termijn nog leiden tot andere investeringswensen. Deels zijn die ook reeds opgenomen in het PZI (overigens nog gedeeltelijk ongedekt). Het gaat daarbij ondermeer om de Gouwe en de A20-oost icm N207-Gouda West.

Rondje Rijn-IJssel

Rondje Rijn-IJssel moet in samenhang worden gezien met kansen om in deze regio de waterrecreatie een grote impuls te geven door o.a. het Hollands Plassengebied en de vaarroutes in Zuid-Holland aan elkaar te verbinden. Ronde Rijn-IJssel kan de Gouwe ontlasten van recreatief vaarverkeer. Hollands Plassengebied is via Holland-Rijnland al in het investeringsprogramma opgenomen in de vorm van twee programma's; Hollands Utrechtse Plassen/Blueport en Holland Utrechtse plassen/Rijn- en Veenstreek. Als dat nog

niet het geval is, verdient het aanbeveling om Ronde Rijn-IJssel in één van deze programma's op te nemen.

Groene Hart Werkt!

Het triple helix platform Groene Hart Werkt! versterkt de economie van het Groene Hart op een groene, duurzame en innovatieve manier. Het streven om de Groene Hart economie op een duurzame, circulaire manier te ontwikkelen kan op veel steun en enthousiasme rekenen. Dit geldt ook voor het duurzaam regionaal versterken van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt én het samenwerken in triple helix verband in het algemeen. Recent zijn ook de vijf Rabobanken aangesloten. Het programma Groene Hart Werkt! bestaat uit een groot aantal projecten op de bovengenoemde thema's. Groene Hart Werkt! is één van de programma's uit het bestuursakkoord tussen provincie en Alphen aan den Rijn – Midden-Holland - Woerden.

Duin- en Bollenstreek

Via Holland-Rijnland zijn al projecten aangedragen voor het investeringsprogramma, vanuit de Duin- en Bollenstreek is er de wens nog twee projecten toe te voegen. Het betreft Space Tech Campus-Uitbouw Space Business Park en Blueport (stimuleren watersportsector). Beide staan al in het investeringsprogramma genoemd. Space Tech Campus ontbreekt echter in de huidige projectenlijst. Voor beide projecten geldt dat het bestuurlijk eigenaarschap is belegd en bedrijfsleven is betrokken. Daarnaast vinden we dat ook Duinpolderweg aan het investeringsprogramma nog moet worden toegevoegd, als onderdeel van de opgaven voor mobiliteit.

Duinpolderweg

Het project Duinpolderweg behelst het vinden van een oplossing voor de knelpunten op het gebied van leefbaarheid, verkeersveiligheid, bereikbaarheid en robuustheid van het netwerk voor het studiegebied Haarlemmermeer, Duin- en Bollenstreek en Zuid-Kennemerland. Het project verkeert momenteel in de fase van planstudie. In de MER worden 7 alternatieven onderzocht.

Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

Projecten voor het investeringsprogramma zijn:

1. Cluster Bereikbaarheid: A15, A27 en waterbusdiensten
2. Aansluiting Arbeidsmarkt en Onderwijs: primair HBO in de regio. Er ligt hier logischerwijs een link met regio Drechtsteden. Verder onderzoek hierna is gewenst en is een gesprekspunt in het bestuurlijk overleg tussen gedeputeerden Bom en Vermeulen en de Drechtsteden (het betreft een onderdeel uit het bestuursakkoord Drechtsteden – provincie).
3. Cluster verbeteren toerisme: ondermeer verbinding van Werelderfgoed Kinderdijk met de waterlinies en vestingsteden over water.
4. Klimaatbestendige regio: follow up van de MIRT aanpak voor waterveiligheid en in combinatie met onderzoek naar bodemdaling veenweidegebied.

De A15 Papendrecht-Gorinchem staat als 'lobbytraject' in de bestaande projectenlijst. De Merwedelingelijn staat wel de tekst van het Investeringsprogramma, niet in de projectenlijst. De regio zal hiervoor nog een term sheet leveren.

Hoeksche Waard

Na een bestuurlijk overleg met de regio is gekomen tot de volgende focusprojecten:

1. Mobiliteit: corridor Rotterdam-Antwerpen
2. Duurzame landbouw
3. Metropolitaan Landschap

Overige onderwerpen waarover gesproken is komen verder aan bod in de integrale gebiedsaanpak (IGA).

Mobiliteit

In de verbinding tussen Amsterdam, Rotterdam en Antwerpen liggen diverse ruimtelijk-economische kansen. Om die reden is in het BO Mirt 2016 afgesproken dat de provincie Zuid-Holland, samen met Zeeland en andere partners in de regio hiervoor een mirt-onderzoek start. De A4-Zuid kan daarin een oplossing zijn voor bijvoorbeeld de havens van Rotterdam en Antwerpen, al zijn de eerdere onderzoeken (vb. Mirt-VAR) vertrekpunt voor deze studie. De provincie sluit een A4-zuid niet uit. Dit onderzoek tussen beide mainports moet een goed beeld geven van wat er nodig is om de economie te stimuleren. Deze integrale gebiedsopgave staat als 'Corridor Rotterdam-Antwerpen' al in de bestaande projectenlijst.

De A4 vormt niet alleen de ruggengraat van het verkeerssysteem in de Zuidelijke Randstad, maar verbindt de provincie ook met omliggende stedelijke centra en verbindt de topclusters onderling. Goede doorstroming op de A4-corridor is hierbij essentieel en met de aanleg van de Blankenburgverbinding, de opening van de A4 Midden-Delfland en het project A4 poorten & inprickers wordt er al fors geïnvesteerd in deze corridor. Voor de Hoeksche Waard biedt de corridor-aanpak om de ervaren overlast door fileproblemen op de A29 in samenhang met het onderliggende wegennetwerk binnen de Hoeksche Waard te bezien, een impuls voor het regionale vestigingsklimaat.

Duurzame landbouw

Voor de Hoeksche Waard is landbouw een stuwende sector die zorgt voor export en spin-off naar het bedrijfsleven in de regio. De landbouwsector in de Hoeksche Waard loopt voorop op het gebied van innovatieve landbouw. Er liggen kansen om innovaties in de landbouw te verbreden, voedselketens naar het stedelijk gebied te versterken en mogelijkheden te verkennen voor het benutten van reststromen mogelijk in combinatie met de Rotterdamse haven.

Door groei te realiseren in een stuwende sector wordt de economische ontwikkeling van de hele regio gestimuleerd waardoor de Hoeksche Waard een aantrekkelijk woon-werkgebied blijft. Vanuit de regio zelf spelen er al diverse concrete initiatieven, zoals het Foodlab/Huis van de Voeding en het project voor reductie CO2 door beplanting het gehele jaar.

Metropolitaan landschap

Het Nationaal Park van wereldklasse NL Delta Biesbosch Haringvliet ligt op nog geen half uur rijden van Rotterdam. Daarmee vormt het de voortuin van de Regio Rotterdam en is het een internationale trekpleister voor mens, dier en plant. Met dit Nationaal Park van wereldklasse

ontstaan mogelijkheden om in te zetten op economische impulsen met betrekking tot natuur en recreatie. Het is een interessante ontwikkeling voor het vestigingsklimaat voor bedrijven in de haven van Rotterdam. Opgaven zijn het ontwikkelen van verblijfsrecreatie, betere toegankelijkheid en beleefbaarheid vanuit het water en stad-land verbindingen. Concrete kansen zijn slow lanes richting ondermeer Tiengemeten en Nationaal Park Delta-Biesbosch-Haringvliet, de waterbus en verblijfsrecreatie als economische drager voor Hoeksche Waard West.

Goeree-Overflakkee

Voor de gemeente Goeree-Overflakkee zijn drie projecten kansrijk. Alle projecten passen in het profiel Goeree-Overflakkee als Energy-Island. De drie projecten betreffen:

1. Energy Island: Proeftuin
2. N59
3. Getijdencentrale
4. Nationaal Park Haringvliet Biesbosch

Energy Island: Proeftuin

Het is de ambitie van Goeree-Overflakkee om in 2020 minimaal evenveel duurzame energie te produceren als het eiland verbruikt aan elektriciteit, gas en brandstof. Nu wordt al ruim 40 procent van het eigen gebruik op duurzame wijze opgewekt. Er wordt volop gewerkt aan energiebesparende vernieuwingen in landbouw en visserij, duurzame mobiliteit, een unieke getijdencentrale, grootschalige opwekking van zon- en windenergie en een duurzaam waterstoftankstation. Dat gebeurt onder meer door actief met ondernemers samen te werken in het netwerk de Duurzaamheidsalliantie en de landschapstafel Duurzame Landbouw, aan innovatie energieprojecten. Hiermee verdient Goeree-Overflakkee terecht de naam Energy Island. Het eiland is dé proeftuin om pilots en experimenten uit te voeren voor de energietransitie. Voor ieder initiatief geldt dat er aandacht is voor de ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijke betrokkenheid en de samenhang met andere ontwikkelingen.

N59

Het Corridorplan Energy Highway N59 is ontstaan in samenwerking met de provincies Zeeland, de gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland en het bedrijfsleven. Het Rijk heeft in het MIRT overleg 2016 aangegeven zich ook aan te sluiten bij het onderzoek. In het plan staat de gezamenlijke ambitie om de N59 om te vormen tot een duurzame, goed functionerende en veilige weg. Belangrijke invalshoek is energietransitie en duurzaamheid. Dit sluit goed aan bij de ambities van de gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland als energieneutrale eilanden. Tegelijk is een goed functionerende N59 van groot belang voor de economische ontwikkeling van Goeree-Overflakkee en Zeeland. Aandachtspunt is de aansluiting van deze weg op de A59 / corridor Rotterdam-Antwerpen, die de nodige doorstromingsproblemen kent.

Getijdencentrale

Door een afsluitbare doorlaat in de Brouwersdam te bouwen komt het getij terug in de Grevelingen, kan de waterkwaliteit herstellen en krijgt de karakteristieke deltanatuur weer een kans. Dat is beter voor recreatie, toerisme en visserij en voor de regionale economie als geheel. Bovendien is de getijdenstroom een potentiële bron van duurzame energie. Met

behulp van turbines in de waterstroom kunnen de huishoudens op Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland worden voorzien van groene energie. Een getijdencentrale als deze, met een relatief klein hoogteverschil en visvriendelijke turbines, is uniek in de wereld en zou een goed exportproduct zijn voor Nederland.

Nationaal Park Haringvliet Biesbosch

Het Nationaal Park van wereldklasse NL Delta Biesbosch Haringvliet ligt op nog geen half uur rijden van Rotterdam, zie ook Hoekse Waard. Op Goeree-Overflakkee worden diverse projecten uitgevoerd met ondernemers en maatschappelijke organisaties om de natuurkwaliteit en de beleefbaarheid te vergroten. De belangrijkste zijn: Noordrand Goeree-Overflakkee, de gebiedsontwikkeling Stellendam bij de Haringvlietssluisen, de Scharrenzee en Havengebied Middelharnis.

De N59 staat in de bestaande projectenlijst als 'Energy Highway' bij het thema energietransitie mobiliteit.